

*С. Ж. Асфендияров
атындағы Қазақ
Ұлттық Медицина
Университеті*

*КАЗАХСКИЙ
НАЦИОНАЛЬНЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.
Д.АСФЕНДИЯРОВА*

ТАҚЫРЫБЫ: ӨТ ҚЫЗМЕТІ .

ОРЫНДАҒАН: Юлчиев Ауелбек

ТОП: 03-1К

КУРС: V

ЖОСПАР

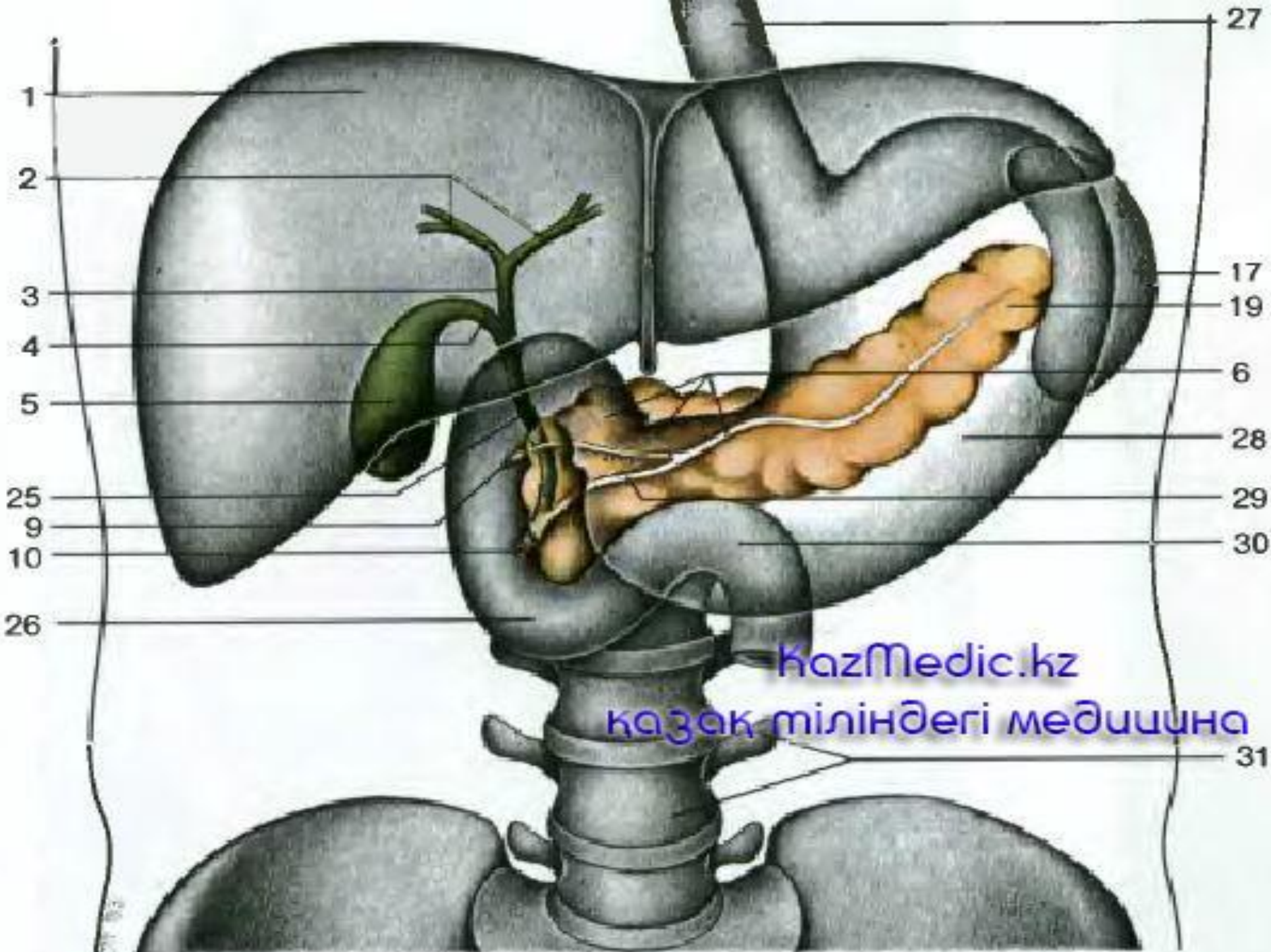
- Кіріспе
- Өт жайлы түсінік
- Өт қызметі
- Өттің түзілуі
- Қорытынды
- Қолданылған әдебиеттер

ӨТ ЖАЙЛЫ ТҮСІНІК

- Өт - сары түсті сұйық сұйықтық. Өттің құрамамындағы компоненттер суда орналасқан.
- Өт - гепатоциттердің және өт өзегінің эпителий жасушаларының секреторлық қызметі нәтижесі.
- Өт - ішек және асқазанның пилорикалық бөлімінің моторикасын күшейтетін қоздырғыш болып келеді, энтериттердің пролиферациясын үдетіп, ішек микрофлорасының дамуын тежейді, тоқ ішектегі шіру процесстерін алдын алады.

ӨТ ҚЫЗМЕТІ

- Өтті бауырдан бөлінуі тоқтамай өтеді, кейін өт қабында жинақталып, ал оның бөлінуі ас қорыту бастағаннан кейін (тағам қабылдауды бастағаннан 3-12 минуттан кейін) басталады. Ас қорыту барысында ең алдымен өт қабында жинақталған өт пайдаланып, кейін бауырдан 12 елі ішекке бөлінуі басталады. Бауырлық және өт қабының өті он екі елі ішекке түсіп, ас қорыту қызметіне қатысады. Ол ішекке түсетін заттардың қышқылдығын төмендетіп, пепсиннің әрекетін тежейді, ұйқы безінің ферменттерінің белсенділігі үшін жағдай жасайды.

kazMedic.kz

қазақ тіліндегі медицина

ӨТ ТҮЗІЛУІ

Адамда тәулігінде 0,9-1,5 л өт бөлінеді. Өт гепатоциттермен бөлінеді. Гепатоциттер қан капиллярларымен тығыз байланыста болады. Гепатоциттер қан пазмасынан су, глюкоза, креатинин, электролиттер және т.б. Заттарды алады. Гепатоциттер өт пигменттерін және өт қышқылдарын бөледі, кейін олар өт капиллярына бөлінеді. Кейін өт бауырдың өт жолдарына бөлініп, 12 елі ішектің өт жолдарына да жеткізіледі. Өттің өт қабы жалпы өт жолынан бастау алады.

ӨТ ҚҰРАМЫ

- Өттің негізгі үлесін су алады. 98%. Қалған 2% өт пигменттерінен, өт қышқылдарынан, витаминдарден, аминқышқылдар, глюкокортикоидтар түзілген құрғақ қалдық алады. Сонымен қоса өт құрамына органикалық емес заттар (натрий, калий, кальций, темір, хлор) енеді. Өттің өзіндік салмағы 1,01, судың тығыздығынан біршама асып түседі, бауырмен бөлінген өттің рН 7,5-8,0-ге сәйкес келеді (әлсіз сілтілі реакция береді). Бірқатар уақыт өт қабында жатқан өттің рН - 6,0-7,0-ге сәйкес келеді (әлсіз қышқыл реакция береді). Бауырлық өт өт жолдарын қамтып, өт қабына түскеннен кейін өз қасиеттерін өзгертеді. Өт қабының шырышты қабатының эпителий жасушалары құрамынан Na^+ белсенді тасымалын жүзеге асырып, Cl , HCO_3 аниондарының, судың реабсорбциясының себебі болады. Бұл өт қабының өтінің қоюлануына және рН төмендеуіне әкеледі (7,3 - 8,0-тен 6,5-ке дейін.)

ӨТ ҚЫЗМЕТТЕРІ

- Майлар эмульгациясы
- Үшглицеридтердің сіңірілуіне жағдай жасау, хиломикрондар мен мицелий түзілуі.
- Липаза белсендірілуі
- Жіңішке ішек моторикасының күшеюі
- 12 елі ішекте пепсин инактивациясы
- Ішек флорасының сонациясы
- Энтероциттердің пролиферациясы мен қоюлануының белсендірілуі
- Көмірсу мен ақуыздың сіңірілуі мен гидролизінің күшеюі
- Өттің түзілуі мен бөлінуі
- Өт түзу қызметін реттеу.

ҚОРЫТЫНДЫ

- Адам ағзасында өттің қызметті өте маңызды болып табылады. Ішкен тамағамдарымыз біздің организмға жетіп бару үшін өттің қызметті керемет. Өт тамақтарды қортуда маңызды болып табылады. Қорта келгенде өттің бізге қажет екенін түсіндім.

ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР